

Actuariële certificering onder de Wet toekomst pensioenen

In 2025 hebben de eerste pensioenfondsen de overstap gemaakt naar een nieuwe pensioenregeling onder de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Daardoor zal in 2026 voor het eerst de actuariële certificering plaatsvinden onder het nieuwe stelsel. Voor certificeren actuarissen betekent dit een andere manier van toetsen, met nieuwe wettelijke kaders en gewijzigde verplichtingen.

In dit artikel kijken we vooruit naar de werkzaamheden die de certificeren actuaris in dat kader zal uitvoeren. Daarbij baseren we ons op de relevante bepalingen uit de Pensioenwet^{1,2} en de actuariële verklaring pensioenfondsen 2025³.

PENSIOENWET

De opdracht van de certificeren actuaris is vastgelegd in de Pensioenwet. In artikel 147 is bepaald dat de actuariële staten moeten worden gewaarmerkt door een bevoegd actuaris en dat daarbij een actuariële verslag hoort, inclusief een verklaring van een actuaris.

In deze verklaring bevestigt de actuaris dat wordt voldaan aan artikelen 126 tot en met 140, en dat de toedelingsregels en de regels rondom de risicohouding correct zijn toegepast. Waar nodig kan de actuaris een nadere toelichting of een voorbehoud opnemen.

De kern van de opdracht lijkt hiermee op die onder het Financieel Toetsingskader (FTK), maar introduceert met elementen als toedelingsregels en risicohouding ook nieuwe controles onder de Wtp.

NAAR ONZE MENING IS DIT CONCEPTUEEL LOGISCHER

CONTROLEWERKZAAMHEDEN

De controlewerkzaamheden kennen de volgende onderdelen:

- Technische voorzieningen
- Reserves
- Minimaal vereist eigen vermogen
- Toedelingsregels
- Uitkeringen voor pensioengerechtigden
- Risicohouding
- Prudent person regel

Onderstaand gaan we per onderdeel op de werkzaamheden in.

TECHNISCHE VOORZIENINGEN

De certificeren actuaris onderzoekt of toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld voor het geheel van de pensioenverplichtingen. Hieronder lichten we de twee belangrijkste voorzieningen toe.

Kostenvoorziening

De kostenvoorziening is, net zoals onder het FTK, gelijk aan de contante waarde van de toekomstige kostenkasstroom. Het belangrijkste verschil onder de Wtp is dat deze voorziening als afzonderlijk bedrag op de balans wordt opgenomen in plaats van als procentuele opslag op de nettovoorziening pensioenverplichtingen. Naar onze mening is dit conceptueel logischer: bij een opslag volgt de ontwikkeling van de kostenvoorziening automatisch de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen, terwijl in werkelijkheid de kostenvoorziening een eigen ontwikkeling (en duration) kent.

Voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

De voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid betreft de contante waarde van de toekomstige nettopremies voor arbeids-

ongeschikte deelnemers. Daarmee verschilt deze voorziening van die onder het FTK, waar niet de premie, maar de pensioenopbouw is vrijgesteld. Een belangrijk aandachtspunt bij deze groep is de veronderstelde toekomstige salaris- of pensioengrondslagstijging: wanneer hiervan sprake is, dient deze expliciet te worden meegenomen in de berekening.

RESERVES

Onder de controlewerkzaamheden van de certificeren actuaris valt ook de controle van de reserves, waaronder de solidariteitsreserve dan wel de risicodelingsreserve⁴.

Pensioenfondsen stellen een maximale omvang vast en formuleren vul- en uitdeelregels voor deze reserve. De certificeren actuaris beoordeelt of deze regels correct zijn toegepast.

De vulregels van de solidariteitsreserve zijn meestal gekoppeld aan het overrendement: een vast percentage van het positieve overrendement wordt toegevoegd aan de solidariteitsreserve. Om te kunnen toetsen of de vulregels correct zijn toegepast, moet het (positieve) overrendement afzonderlijk kunnen worden onderscheiden in het beleggingsrendement. Bij de toedelingsregels komen we hier nog op terug.

Bij de risicodelingsreserve zijn de vulregels meestal gekoppeld aan de inkoop van pensioenuitkeringen. In de actuariële factor die wordt gehanteerd voor deze inkoop wordt een opslag voor de vulling van de risicodelingsreserve opgenomen. De totale vulling van de risicodelingsreserve bestaat uit de som van al deze opslagen.

De uitdeelregels van de solidariteitsreserve en de risicodelingsreserve richten zich meestal op het op peil houden van dalende uitkeringen. Voor de toetsing van deze uitdeelregels moet de certificeren actuaris dus een duidelijke koppeling kunnen maken tussen de reserve en de uitkeringen van pensioengerechtigden.

MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN (MVEV)

De toetsing van het MVEV verschilt onder de Wtp niet wezenlijk van die onder het FTK. Hoewel de hoogte van het MVEV kan verschillen, blijft de toetsing methodisch ongewijzigd. De certificeren actuaris stelt vast of het eigen vermogen ten minste gelijk is aan het MVEV.

EERSTE CERTIFICERING ONDER WTP MARKEERT NIEUWE FASE

TOEDELINGSREGELS

Het fenomeen toedelingsregels is nieuw onder de Wtp. De toedelingsregels bepalen hoe het beschermingsrendement en het overrendement worden toegedeeld aan de persoonlijke pensioenvermogens in de solidaire premiereregeling. Voor flexibele premiereregelingen gelden individuele of collectieve toedelingsmechanismen. Aangezien de pensioenregelingen die dit jaar gecertificeerd worden onder de Wtp uitsluitend solidaire premiereregelingen zijn, beperken we ons in dit artikel tot deze toedelingsregels.

Om te toetsen of de toedelingsregels correct zijn toegepast, is het essentieel dat het totale beleggingsrendement wordt gesplitst in beschermingsrendement en overrendement. Onder het FTK was deze splitsing niet relevant, daar wordt enkel onderscheiden naar direct en indirect rendement in het kader van de jaarrekening.

Het beschermingsrendement is het rendement dat de persoonlijke pensioenvermogens beschermt tegen rentewijzigingen (zowel negatief als positief). Het overrendement is het resterende rendement.

Op basis van het beleggingsbeleid heeft het pensioenfonds toedelingsregels voor het beschermingsrendement en het overrendement vastgesteld. De controle in het kader van de certificering gaat over de correcte toepassing van deze toedelingsregels.

UITKERINGEN VOOR PENSIOENGERECHTIGDEN

De certificeren actuaris beoordeelt of de uitkeringen voor pensioengerechtigden juist zijn vastgesteld. In dit kader komen zowel de uitdeelregels van de solidariteits-/risicodelingsreserve als de toedelingsregels expliciet aan de orde. Daarnaast wordt gecontroleerd of het uitkeringsvermogen en het spreidingsvermogen correct zijn bepaald.

RISICOHOUDING

Een ander nieuw onderdeel van de controles onder de Wtp is de toetsing of het beleggingsbeleid past binnen de vastgestelde risicohouding. Het pensioenfonds stelt de risicohouding vast passend bij de risicopreferenties en het risicodraagvlak van de deelnemers. Daarbij worden grenzen bepaald voor drie maatstaven: de verwachtingsmaatstaf, de risicomatstaf en de langetermijn-risicomatstaf. De certificeren actuaris controleert of de grenzen van deze maatstaven niet worden overschreden.

PRUDENT PERSON REGEL

De toetsing aan de prudent person regel is in beginsel gelijk aan die onder het FTK. In het kort komt deze open norm neer op de toets of het pensioenfonds belegt in het belang van de deelnemers.

TOT SLOT

Voor de eerste certificering onder de Wtp is door de betreffende pensioenfondsen, hun uitvoeringsorganisaties, actuarissen en accountants veel tijd gestoken in een goede voorbereiding. Hierbij is met name de focus gelegd op de benodigde gegevens voor een effectieve controle en hoe deze inzichtelijk gemaakt (kunnen) worden. Hoewel de eerste certificering nog moet plaatsvinden, kijken wij, mede gezien de goede afstemming in het voortraject, met vertrouwen uit naar de eerste certificering onder de Wtp. Deze markeert niet alleen een belangrijke toets, maar ook een nieuwe fase van het nieuwe pensioenstelsel onder de Wtp. ■

1 – Zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020809/2026-01-01>.

2 – Voor beroepspensioenfondsen is dit de Wet verplichte beroepspensioenregeling, zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0018831/2026-01-01>. Voor het leesgemak verwijzen we in dit artikel verder alleen naar de Pensioenwet. De relevante artikelen in de Wet verplichte beroepspensioenwet komen, hoewel anders genummerd, inhoudelijk overeen met die in de Pensioenwet.

3 – Zie <https://www.actuarielgenootschap.nl/over-het-koninkrijk-actuariel-genootschap/classificatie-van-regelgeving/beroepsreglementering>.

4 – In feite worden de solidariteitsreserve en de risicodelingsreserve technisch gezien als zogenaamde bestemmingsfondsen en niet als bestemmingsreserves, maar dat verschil is voor de controlewerkzaamheden niet relevant.

S.T. Oversteegen AAG (links) is consultant; drs. E.C.P. Op het Veld AAG is partner en certificeren actuaris; beiden werkzaam bij Sprekels.

